

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ім. В. В. ДОКУЧАЄВА**

Кафедра управління земельними ресурсами та кадастру

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор

„_____” _____ 2020 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПП 9 ДЕРЖАВНИЙ ЗЕМЕЛЬНИЙ КАДАСТР**

Галузь знань – 19 «Архітектура та будівництво»

Спеціальність – 193 «Геодезія та землеустрій»

Освітня (освітньо-професійна) програма – «Геодезія та землеустрій»

Факультет інженерів землевпорядкування

Харків – 2020

Робоча програма навчальної дисципліни «Державний земельний кадастр» для здобувачів галузі знань 19 «Архітектура та будівництво», спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій» першого (бакалаврського) рівня підготовки.

“25” серпня, 2020 р. 24 с.

Розробник: Попов Андрій Сергійович – доктор економічних наук, доцент.

Робоча програму затверджено на засіданні кафедри управління земельними ресурсами та кадастру.

Протокол від “25” серпня 2020 р. № 1.

Завідувач кафедри управління
земельними ресурсами та кадастру,
доктор екон. наук, професор

І.В. Кошкалда

Схвалено навчально-методичною комісією факультету інженерів
землевпорядкування.

Протокол від “31” серпня 2020 р. № 5.

Голова

О.В. Князь

© Попов А.С., 2020 р.

© Харківський національний
аграрний університет
ім. В.В. Докучаєва, 2020 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість: кредитів – 8	Галузь знань 19 «Архітектура та будівництво»	Обов’язкова	
модулів – 2	Спеціальність 193 «Геодезія та землеустрій» Освітньо-професійна програма «Геодезія та землеустрій»	Рік підготовки	
змістових модулів – 5		3-й	3,4-й
Загальна кількість годин – 240		Семестр	
		5,6-й	3,4-й
		Лекції	
З них тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 для самостійної роботи здобувача – 7	Освітній рівень підготовки: перший (бакалаврський) рівень.	40 год.	22 год.
		Практичні, семінарські	
		-	24
		Лабораторні	
		40 год.	-
		Самостійна робота	
		160 год.	194 год.
		Індивідуальні завдання:	
		-	
		Вид контролю: – екзамен; – лабораторно-практичні роботи – курсова робота	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – засвоєння студентами основних положень ведення Державного земельного кадастру в Україні, змісту і порядку складання відомостей з кадастрового зонування, кадастрових зйомок, бонітування ґрунтів, економічної оцінки земель, грошової оцінки земельних ділянок, державної реєстрації земельних ділянок, обліку кількості та якості земель на базовому, регіональному і державному рівнях.

Завдання: визначення поняття і сутності земельного кадастру; вивчення історичних і соціально-економічних передумов зародження земельного кадастру; аналіз змісту, методів і принципів проведення земельного кадастру; пізнання сутності, сучасного змісту і тенденцій розвитку земельного кадастру на різних етапах розвитку земельних відносин в Україні; пізнання сутності і змісту галузевих земельних кадастрів та їх цільового використання; вивчення порядку та методики проведення складових частин державного земельного кадастру на базовому, регіональному та державному рівнях; вивчення методів отримання, обробки та аналізу даних для державного земельного кадастру; вивчення методики формування інформаційних банків даних про земельні ділянки та складання відповідної звітної (балансової) земельної документації; навчити студентів використовувати кадастрові дані при вирішенні різних господарських задач базовому, регіональному та державному рівнях; вивчення зв'язку земельного кадастру з іншими державними заходами та науковими дисциплінами за спеціальністю; встановлення конституційних вимог щодо перспектив розвитку системи земельного кадастру в Україні і його основних напрямків вдосконалення; вивчення сутності і напрямків розвитку земельного кадастру в інших країнах.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- призначення та задачі державного земельного кадастру;
- зміст, принципи та порядок ведення державного земельного кадастру;
- сутність та зміст галузевих земельних кадастрів та їх цільового використання;
- методику отримання, обробки та аналізу даних для державного земельного кадастру;
- методику отримання та використання земельно-кадастрових даних при вирішенні господарських задач і регулюванні рентних, ринкових і земельних відносин;
- особливості розвитку земельного кадастру в інших країнах;
- перспективи розвитку системи земельного кадастру в Україні і його основних напрямків вдосконалення.

уміти:

- одержати, обробити, проаналізувати дані для земельного кадастру;

- одержати, обробити, провести аналіз і дати оцінку земельно-кадастровим показникам;
- використовувати земельно-кадастрові показники в системі управління земельними ресурсами;
- встановлювати тенденції та напрямки розвитку земельного кадастру в Україні та зарубіжних країнах;
- визначати розмір плати за землю;
- проводити облік земель;
- здійснювати Державну реєстрацію земельних ділянок;
- проводити нормативну грошову оцінку земель;
- використовувати набуті знання з Державного земельного кадастру при вивченні кадастру населених пунктів, земельного права, управління земельними ресурсами, землевпорядного проектування та інших спеціальних дисциплін, при виконанні магістерських робіт та при курсовому та дипломному проектуванні.

Перелік компетентностей:

Інтегральна компетентність – здатність розв’язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми ведення державного земельного кадастру із застосуванням сучасних технологій, теоретичних положень та методів дослідження.

Загальні компетентності:

1. Здатність застосовувати знання на практиці в галузі професійної діяльності.
2. Здатність виконувати навчальні та виробничі завдання із застосуванням сучасних (відповідних) методів, інструментів, матеріалів та інформації за встановленими нормами часу і якості.

Фахові компетентності:

1. Володіти геоінформаційними системами ведення Державного земельного кадастру та інших кадастрів природних ресурсів, уміти їх використовувати при здійсненні землеустрою, проведенні оцінки земель, моніторингу і охорони земель, та регулюванні земельних відносин.
2. Здатність до виконання нормативної грошової оцінки земель, експертної грошової оцінки земель та нерухомого майна, розробки технічної документації з оцінки земель та нерухомого майна, вирішення питання геоінформаційної підтримки нормативної і експертної грошової оцінки земельних ділянок та нерухомого майна.

Програмні результати навчання:

1. Знати нормативно-правові засади відносин у сфері ведення Державного земельного кадастру для забезпечення потреб держави і громадян результатами геодезичної, картографічної і землевпорядної діяльності.
2. Застосовувати методи і технології кадастрових знімань та ведення Державного земельного кадастру.

3. Виконувати роботи з топографо-геодезичного забезпечення кадастру територій, створювати оригінали кадастрових карт і планів, інші графічні матеріали.

4. Знати і застосовувати нормативно-правові засади забезпечення питань раціонального використання, охорони, моніторингу, обліку та оцінки земель на національному, регіональному, локальному і господарському рівнях, процедур державної реєстрації земельних ділянок, інших об'єктів нерухомості та обмежень у їх використанні.

5. Розробляти кадастрову документацію та документацію з грошової оцінки земель та реєстрації земельних ділянок, складати карти (плани) і готувати кадастрові дані із застосуванням комп'ютерних технологій, геоінформаційних систем і цифрової фотограмметрії.

Міждисциплінарні зв'язки: вивченню навчальної дисципліни «Державний земельний кадастр» передують вивчення таких дисциплін, як «Основи землевпорядкування та кадастру», «Земельне право», «Землевпорядне проектування», «Картографія», «Автоматизована земельно-кадастрова інформаційна система». Вивчення даної дисципліни сприяє формуванню професійних якостей студентів щодо кадастру населених пунктів, земельного права, містобудівного кадастру, землевпорядного проектування, іпотеки й ринку землі і нерухомості, оцінки земель.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні та правові основи державного земельного кадастру

Тема 1. Світові кадастрові та реєстраційні системи: поняття, види та історія розвитку

Історичний та сучасний розвиток кадастрових і реєстраційних систем прав власності на землю й нерухомого майна у різних країнах світу. Існуючі системи реєстрації в світі та їх призначення.

Тема 2. Предмет, завдання і зміст земельного кадастру та його роль у регулюванні земельних відносин і розвитку ринку земель в Україні

Предмет і методи земельного кадастру, як наукової дисципліни. Мета та завдання дисципліни та її зв'язок з іншими науками і науковими дисциплінами. Задачі щодо подальшого розвитку народного господарства та його галузей, особливо сільського господарства. Роль земельного кадастру у регулюванні земельних відносин і розвитку ринку земель в Україні, а також в підвищенні ефективного використання земельних ресурсів.

Тема 3. Об'єкт державного земельного кадастру та їх характеристика

Характеристика об'єктів Державного земельного кадастру. Характеристика земельної ділянки, як основної земельно-кадастрової одиниці. Права використання земельної ділянки. Права та обов'язки власників та користувачів земельної ділянки. Угіддя – основний елемент обліку земельного кадастру.

Тема 4. Умови ведення державного земельного кадастру

Зміст та задачі ведення державного земельного кадастру на базовому рівні. Порядок проведення ступеневого земельного кадастру. Нормативно-правова база ведення Державного земельного кадастру. Земельно-кадастрові документи, їх зміст і способи складання в сільській (селищній) раді та сільськогосподарських підприємствах. Розгляд та затвердження документів.

Змістовий модуль 2. Критерії оцінки, методика обробки та аналізу даних державного земельного кадастру

Тема 5. Методика обробки та аналізу даних для державного земельного кадастру та критеріїв кадастрової оцінки

Статистичні методи отримання, обробки та аналізу вихідних даних земельного кадастру. Суцільний і вибіркового методи спостереження. Ряди динаміки, групування, абсолютні, відносні та середні величини, індекси. Статистичні способи виявлення взаємозв'язку між земельно-кадастровими даними. Семантичний та графічний способи відображення земельно-кадастрових відомостей. Метод балансу та паралельних ходів.

Тема 6. Критерії оцінки даних державного земельного кадастру

Види просторових показників земельного кадастру та їх критерії оцінки. Характеристика та аналіз просторових показників. Визначення та аналіз критеріїв оцінки просторових показників. Природно-сільськогосподарське районування території. Визначення, види та аналіз критеріїв оцінки природних та доходних показників. Взаємозв'язок природних та доходних показників на вибір критеріїв їх оцінки.

Тема 7. Формування та аналіз інформаційних банків земельно-кадастрових даних. Форми відображення цих даних. Публічна кадастрова карта України

Сутність, принципи, порядок та вимоги щодо формування інформаційних блоків земельно-кадастрових даних на базовому (локальному) рівні. Зміст, види та призначення інформаційних банків земельно-кадастрових даних. Способи відображення інформаційних банків земельно-кадастрових даних.

Змістовий модуль 3. Кадастрова оцінка земель сільськогосподарського призначення

Тема 8. Кадастрова ідентифікація об'єктів державного земельного кадастру. Комплекс робіт, які проводяться для отримання та наповнення інформаційних банків земельно-кадастрових даних

Кадастрове зонування як інструмент фіксації існуючого правового режиму та технічний засіб обліку земель. Система ідентифікації об'єктів і прав у Державному земельному кадастрі. Кадастровий номер земельної ділянки та процедура його присвоєння. Значення кадастрових зйомок у системі кадастрового зонування та їх види.

Тема 9. Бонітування ґрунтів на території сільськогосподарського землекористування

Поняття, завдання та зміст бонітування ґрунтів. Об'єкт, предмет і критерії бонітування ґрунтів. Розвиток науково-методичних положень бонітування ґрунтів. Збір і обробка інформації про властивості ґрунтів, що враховуються при бонітуванні. Кадастровий гектар та умови його розрахунку. Порядок складання шкал бонітування ґрунтів. Зміст документації з бонітування ґрунтів.

Тема 10. Економічна оцінка земель сільськогосподарського землекористування

Поняття, завдання, зміст, об'єкт, предмет, одиниця та критерії економічної оцінки земель. Методологічні основи оцінки земель. Земельно-оціночне районування на території України. Підготовчі роботи при економічній оцінці та обробка вихідної економіко-статистичної інформації. Методика проведення економічної оцінки земель. Складання шкал економічної оцінки земель. Загальні положення внутрігосподарської економічної оцінки земель її показників та їх аналіз. Документація з внутрігосподарської оцінки земель.

Тема 11. Нормативна грошова оцінка земельних ділянок

Зміст та призначення нормативної грошової оцінки земельних ділянок. Методика та порядок її проведення. Оформлення результатів з проведеної нормативної грошової оцінки земельних ділянок та процедура її погодження /затвердження.

Тема 12. Кількісні та якісні показники земель, їх обробка, оцінка та використання

Поняття про облік земель та його значення для народногосподарського обліку. Значення обліку в організації раціонального та ефективного використання земель. Види та різновиди обліку кількості та якості земель. Форми, способи та порядок проведення основного і поточного обліку земель. Ступеневість обліку кількості та якості земель. Зміст та оформлення документації з обліку кількості та якості земель. Форми адміністративної

звітності з кількісного обліку земель (форми №№ 11-зем, 12-зем, 15-зем, 16-зем) та інструкції щодо їх заповнення.

Змістовий модуль 4. Розробка земельно-кадастрової документації

Тема 13. Державна реєстрація земельних ділянок. Види земельно-кадастрової документації та її характеристика.

Поняття про реєстрацію земельних ділянок та її місце в системі державного земельного кадастру. Значення державної реєстрації в охороні власності на землю і прав землевласників і землекористувачів. Поземельні книги, їх призначення та зміст. Правила заповнення та ведення книг. Матеріали і документи, що використовуються для заповнення книг.

Тема 14. Автоматизована система ведення земельно-кадастрової документації.

Умови використання спеціалізованих прикладних програм для автоматизації використання, вивчення, аналізу й оцінки кількісної та якісної характеристики земель. Використання графічних методів аналізу земельного фонду за допомогою комп'ютерних технологій.

Тема 15. Використання даних інформаційних банків при регулюванні земельних відносин та здійсненні державного контролю за використанням земель.

Накопичення та оновлення інформаційних земельно-кадастрових даних за допомогою сучасних комп'ютерних технологій. Використання даних державного земельного кадастру на локальному рівні при прогнозуванні та плануванні, аналізі використання земельного фонду, вилученні земель для державних та суспільних потреб, а також при вирішенні господарських задач і регулюванні рентних, ринкових і земельних відносин. Організація земельного кадастру та державного контролю за використанням земель в сільських (селищних) радах і сільськогосподарських підприємствах.

Тема 16. Використання даних земельного кадастру при формуванні місцевих бюджетів.

Дані та інформація земельного кадастру, які використовуються при формуванні місцевих бюджетів. Ціна землі та система оподаткування за її використання. Джерела надходження коштів від використання землі до бюджетів сільських (селищних) рад.

Змістовий модуль 6. Виконання лабораторно-практичних робіт

Лабораторно-практична робота № 1 «Систематизація та обробка даних для державного земельного кадастру».

Отримання загальних відомостей та характеристика об'єкту Державного земельного кадастру. Розподіл та аналіз території об'єкту дослідження за структурою земельних угідь, цільовим призначенням формами власності та видами користування. На індивідуальному об'єкті (планово-картографічному матеріалі) визначити об'єкти та елементи Державного земельного кадастру.

Лабораторно-практична робота № 2 «Кадастрова оцінка земель сільськогосподарського призначення».

Природно-сільськогосподарське районування території України та об'єкту Державного земельного кадастру. Бонітування ґрунтів та складання шкал бонітету. Економічна оцінка земель та складання шкал економічної оцінки. Використання результатів бонітування та економічної оцінки земель в сучасних умовах. На індивідуальному об'єкті (планово-картографічному матеріалі) визначити об'єкт, одиницю, елемент та критерії бонітування та економічної оцінки земель.

Лабораторно-практична робота № 3 «Нормативна грошова оцінка земельних ділянок сільськогосподарського призначення».

Грошова оцінка земельних ділянок сільськогосподарського призначення. Складання планово-картографічного матеріалу за результатами проведеної оцінки.

Лабораторно-практична робота № 4 «Нормативна грошова оцінка земельних ділянок несільськогосподарського призначення».

Грошова оцінка земель промисловості, транспорту, зв'язку, оборони, природоохоронного, водного фонду, оздоровчого, рекреаційного, історико-культурного та лісгосподарського використання. Складання планово-картографічного матеріалу за результатами проведеної оцінки.

Лабораторно-практична робота № 5 «Державна реєстрація земельних ділянок».

Заповнення Поземельної книги земельної(х) ділянки(ок). Присвоєння кадастрових номерів земельним ділянкам. Складання кадастрового плану земельної ділянки.

Лабораторно-практична робота № 6 «Кількісний облік земель».

Заповнення форм адміністративної звітності з кількісного обліку земель (форми №№ 11-зем, 12-зем, 15-зем, 16-зем). Складання кадастрової карти (плану) адміністративно-територіальної одиниці.

Лабораторно-практична робота № 7 «Використання даних земельного кадастру».

Оподаткування земель. Орендна плата й інші платежі.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п/с	лаб	інд	с.р.		л	п/с	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1.												
Змістовий модуль 1. Теоретичні та правові основи Державного земельного кадастру.												
Тема 1. Світові кадастрові та реєстраційні системи: поняття, види та історія розвитку.	2	2	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Тема 2. Предмет, завдання і зміст земельного кадастру та його роль у регулюванні земельних відносин і розвитку ринку земель в Україні.	16	2	-	4	-	10	5	1	-	-	-	4
Тема 3. Об'єкт ДЗК та методика отримання земельно-кадастрових даних.	18	4	-	4	-	10	11	1	4	-	-	6
Тема 4. Умови ведення державного земельного кадастру	14	2	-	2	-	10	11	1	2			8
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	<i>50</i>	<i>10</i>	<i>-</i>	<i>10</i>	<i>-</i>	<i>30</i>	<i>28</i>	<i>4</i>	<i>6</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>18</i>
Змістовий модуль 2. Критерії оцінки, методика обробки та аналізу даних державного земельного кадастру.												
Тема 5. Методика обробки та аналізу даних для державного земельного кадастру та критеріїв кадастрової оцінки.	18	4	-	4	-	10	24	2	2	-	-	20
Тема 6. Критерії оцінки даних державного земельного кадастру.	20	2	-	4	-	14	24	2	2	-	-	20
Тема 7. Формування та аналіз інформаційних банків земельно-кадастрових даних. Публічна кадастрова карта України.	16	4	-	2	-	10	22	2	-	-	-	20
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	<i>54</i>	<i>10</i>	<i>-</i>	<i>10</i>	<i>-</i>	<i>34</i>	<i>70</i>	<i>6</i>	<i>4</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>60</i>
Разом за модулем 1	104	20	-	20	-	64	98	10	10	-	-	78

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 2.												
Змістовий модуль 3. Кадастрова оцінка земель сільськогосподарського призначення.												
Тема 8. Комплекс робіт, які проводяться для отримання та наповнення інформаційних банків земельно-кадастрових даних.	4	2	-	2	-	-	12	-	2	-	-	10
Тема 9. Бонітування ґрунтів на території сільськогосподарського землекористування	10	2	-	2	-	6	13	1	2	-	-	10
Тема 10. Економічна оцінка земель сільськогосподарського землекористування	10	2	-	2	-	6	13	1	2	-	-	10
Тема 11. Нормативна грошова оцінка земельних ділянок.	14	2	-	2	-	10	9	1	2	-	-	6
Тема 12. Кількісні та якісні показники земель, їх обробка, оцінка та використання.	14	2	-	2	-	10	7	1	-	-	-	6
<i>Разом за змістовим модулем 4</i>	<i>52</i>	<i>10</i>	<i>-</i>	<i>10</i>	<i>-</i>	<i>32</i>	<i>54</i>	<i>4</i>	<i>8</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>42</i>
Змістовий модуль 4. Розробка земельно-кадастрової документації.												
Тема 13. Державна реєстрація земельних ділянок. Види земельно-кадастрової документації.	18	4	-	4	-	10	10	2	2	-	-	6
Тема 14. Автоматизована система ведення земельно-кадастрової документації.	12	2	-	2	-	8	6	-	-	-	-	6
Тема 15. Використання даних інформаційних банків при регулюванні земельних відносин та здійсненні державного контролю за використанням земель.	10	2	-	2	-	6	5	1	-	-	-	4
Тема 16. Використання даних земельного кадастру при формуванні місцевих бюджетів	14	2	-	2	-	10	9	1	2	-	-	6
<i>Разом за змістовим модулем 5</i>	<i>54</i>	<i>10</i>	<i>-</i>	<i>10</i>	<i>-</i>	<i>34</i>	<i>30</i>	<i>4</i>	<i>4</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>22</i>
Разом за модулем 2	106	20	-	20	-	66	112	12	14	-	-	86
Усього годин за модулем 1 і 2	210	40	-	40	-	130	208	22	24	-	-	164

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 3.												
Курсова робота	30	-	-	-	-	30	30	-	-	-	-	30
Усього годин за модулем 3.	30	-	-	-	-	30	30	-	-	-	-	30
Разом	240	40	-	40	-	160	240	22	-	24	-	194

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
—	—	—

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (заочна)
1	Об'єкт державного земельного кадастру та методика отримання земельно-кадастрових даних	2
2	Земельна ділянка – одиниця ведення державного земельного кадастру.	2
3	Кадастрове зонування. Ідентифікація об'єктів державного земельного кадастру	2
4	Методика обробки та аналізу даних для державного земельного кадастру та критеріїв кадастрової оцінки	2
5	Критерії оцінки даних державного земельного кадастру	2
6	Умови ведення державного земельного кадастру	1
7	Формування та аналіз інформаційних банків земельно-кадастрових даних. Форми відображення цих даних. Публічна кадастрова карта України	1
8	Комплекс робіт, які проводяться для отримання та наповнення інформаційних банків земельно-кадастрових даних.	2
9	Бонітування ґрунтів на території сільськогосподарського землекористування	2
10	Економічна оцінка земель сільськогосподарського землекористування	2
11	Нормативна грошова оцінка земельних ділянок	2
12	Державна реєстрація земельних ділянок. Види земельно-кадастрової документації.	2
13	Використання даних земельного кадастру при формуванні місцевих бюджетів	2
	Разом	24

7. Теми лабораторно-практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Загальні відомості та характеристика земельних ресурсів об'єкту дослідження	4	-
2	Правова характеристика земельних ресурсів об'єкту дослідження	8	-
3	Систематизація та обробка даних для державного земельного кадастру	8	-
4	Бонітування ґрунтів на території сільськогосподарського землекористування	4	-
5	Економічна оцінка земель сільськогосподарського землекористування	4	-
6.	Облік кількості земель на території району	4	-
7.	Державна реєстрація земельних ділянок	4	-
8.	Грошова оцінка земель та її використання	4	-
	Разом	40	-

8. Самостійна робота

Самостійна робота здобувача відноситься до інформаційно-розвиваючих методів навчання і є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Види самостійної роботи студентів за цільовим призначенням:

1. Вивчення нового матеріалу: читання та конспектування літературних джерел інформації; перегляд відеозаписів; прослуховування лекцій магнітних записів; інші види занять.

2. Поглиблене вивчення матеріалу: підготовка до контрольних, практичних, семінарів; виконання типових задач; інші види занять.

3. Вивчення матеріалу з використанням елементів творчості: проведення лабораторних робіт з елементами творчості; розв'язання нестандартних задач; виконання лабораторно-практичних робіт і курсової роботи; участь у ділових іграх і в розборі проблемних ситуацій; складання рефератів, доповідей, інформацій з заданої теми; інші види занять.

4. Вдосконалення теоретичних знань і практичних навичок в умовах виробництва: навчальні практикуми, робота на філіях кафедр; усі види практик.

Виконання лабораторно-практичних робіт є формою атестації здобувачів з дисципліни «Державний земельний кадастр».

Лабораторно-практичні роботи є результатом самостійної індивідуальної навчальної діяльності здобувача; дослідженням, яке підводить підсумки вивчення ним дисципліни, що передбачена навчальним планом підготовки за напрямом «Державний земельний кадастр».

Метою лабораторно-практичних робіт є закріплення, поглиблення і узагальнення знань, одержаних здобувачами за час навчання та їх застосування при комплексному вирішенні конкретного фахового завдання.

У процесі виконання розрахунково-графічних робіт здобувач повинен проявити:

- знання загальнотеоретичних і загальноекономічних дисциплін, які розкривають теоретичні основи та практичні питання менеджменту;
- уміння добирати, систематизувати та обробляти інформацію відповідно до цілей дослідження;
- уміння формулювати висновки і обґрунтовувати конкретні пропозиції щодо вдосконалення управлінської діяльності.

Теми лабораторно-практичних робіт

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Систематизація та обробка даних для державного земельного кадастру	22	-
2	Кадастрова оцінка земель сільськогосподарського призначення	20	-
3	Нормативна грошова оцінка земельних ділянок сільськогосподарського призначення	18	-
4	Нормативна грошова оцінка земельних ділянок несільськогосподарського призначення	16	-
5	Державна реєстрація земельних ділянок	16	-
6	Кількісний облік земель	22	-
7	Використання даних земельного кадастру	16	-
	Разом	130	-

9. Індивідуальні завдання

Виконання і захист курсової роботи є формою атестації здобувачів з дисципліни «Державний земельний кадастр».

Курсова робота є кінцевим результатом самостійної індивідуальної навчальної діяльності здобувача; дослідженням, яке підводить підсумки вивчення ним дисципліни, що передбачена навчальним планом підготовки за напрямом «Державний земельний кадастр».

Метою курсової роботи є закріплення, поглиблення і узагальнення знань, одержаних здобувачами за час навчання та їх застосування при комплексному вирішенні конкретного фахового завдання.

У процесі виконання курсової роботи здобувач повинен проявити:

- знання загальнотеоретичних і загальноекономічних дисциплін, які розкривають теоретичні основи та практичні питання менеджменту;
- уміння добирати, систематизувати та обробляти інформацію відповідно до цілей дослідження;

– уміння формулювати висновки і обґрунтовувати конкретні пропозиції щодо вдосконалення управлінської діяльності.

Розробка курсової роботи на тему: «Ведення Державного земельного кадастру на території (визначеного об'єкту) в сучасних умовах ринкових відносин» передбачає наступний зміст:

Вступ

Розділ 1. «Теоретичні основи та законодавча база ведення Державного земельного кадастру в ринкових умовах»

1.1. Теоретичні основи ведення Державного земельного кадастру в Україні.

1.2. Законодавча та нормативна бази ведення земельного кадастру.

1.3. Сучасний стан ведення Державного земельного кадастру.

Розділ 2. «Загальні відомості та характеристика об'єкту вивчення».

2.1. Загальні відомості та характеристика об'єкту.

2.2. Розподіл території об'єкту дослідження за структурою земельних угідь.

2.3. Цільове використання земельних ресурсів об'єкту.

2.4. Аналіз розподілу земельних ресурсів за формами власності та видами користування.

Розділ 3. «Проведення бонітування ґрунтів та економічної оцінки земель».

3.1. Інформаційне забезпечення оціночного процесу.

3.1.1. Природно-сільськогосподарське районування території України.

3.1.2. Облік кількості та якості земель.

3.2. Бонітування ґрунтів та складання шкал бонітету.

3.3. Економічна оцінка земель та складання шкал економічної оцінки.

3.4. Використання результатів бонітування та економічної оцінки земель в сучасних умовах.

Розділ 4. «Нормативна грошова оцінка земель сільськогосподарського призначення».

4.1. Поняття, зміст та критерії нормативної грошової оцінки.

4.2. Законодавче та нормативне забезпечення проведення грошової оцінки земель.

4.3. Нормативна грошова оцінка сільськогосподарських угідь.

Розділ 5. «Нормативна грошова оцінка земель несільськогосподарського призначення (крім земель у межах населених пунктів)»

5.1. Грошова оцінка земель промисловості, транспорту, зв'язку, оборони.

5.2. Грошова оцінка земель природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення.

5.3. Грошова оцінка земель водного фонду.

5.4. Грошова оцінка земель лісгосподарського використання.

Розділ 6. «Використання показників нормативної грошової оцінки».

6.1. Оподаткування земель.

6.2. Орендна плата й інші платежі.

Розділ 7. «Державна реєстрація земельних ділянок».

Розділ 8. «Облік кількості земель адміністративно-територіальної одиниці».

Висновки.

Список використаної літератури.

Обов'язкові графічні матеріали:

1. План/схема території (визначеного об'єкту).
2. Картограма кадастрової оцінки (визначеного об'єкту).

10. Методи навчання

Навчальний процес здійснюється за традиційною технологією: лекції, лабораторні заняття, поза аудиторна робота. Під час проведення занять використовуються засоби наочності (зокрема плакати, мультимедійні презентації, наочні таблиці, малюнки, схеми, моделі, відеофільми).

Лекція – логічно вивершений, науково обґрунтований і систематизований виклад певного наукового або науково-методичного питання, ілюстрований, за необхідності, засобами наочності та демонстрацією дослідів. Лекція є однією з основних організаційних форм навчальних занять і, водночас, методів навчання.

Лабораторні заняття головним чином спрямовано на опанування методами розв'язання типових конкретних задач, які найчастіше зустрічаються у практичній роботі землевпорядного виробництва.

Індивідуальне заняття – форма навчального заняття, що проводиться з окремими здобувачами з метою підвищення рівня їх підготовки та розкриття індивідуальних творчих здібностей.

Консультація – форма навчального заняття, при якій здобувач отримує відповіді від викладача на конкретні запитання або пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування (проводяться протягом семестру – поточні та екзаменаційні консультації).

Допуск до екзамену відбувається за умов виконання студентом/студенткою лабораторних занять, контрольних робіт (тестових завдань) з змістовних модулів.

Перелік технічних засобів, обчислювальної техніки та методичних матеріалів щодо їх застосування в процесі викладання навчальної дисципліни: відео та кінофільми; мультимедійне забезпечення при проведенні лекцій та практичних занять; наочні таблиці, малюнки, схеми, діаграми; комп'ютерний клас.

11. Методи контролю

Оцінювання знань студентів відбувається під час усного опитування, проведення лабораторних занять, контрольних робіт (тестування), іспити.

Протягом вивчення дисципліни студент зобов'язаний:

- систематично відвідувати заняття;
- вести конспекти лекційних занять;

- приймати активну участь при роботі над виконанням лабораторних занять;
- виконувати контрольні (тестові) завдання;
- виконувати розрахунково-графічні роботи;
- здійснювати написання та розробку курсового проекту.

При визначенні загальної оцінки враховуються результати поточного контролю з лабораторних (семінарських) занять, які відбулися в період, за який проводиться модульний контроль, результати захисту розрахунково-графічних робіт та курсового проекту, передбачених навчальною програмою з дисципліни "Державний земельний кадастр", та самостійної аудиторної й поза аудиторної роботи студентів з даної дисципліни.

Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, семінарських занять і оцінюється сумою набраних балів.

Поточний контроль знань здобувачів здійснюється за двома напрямками:

I – контроль систематичності та активності роботи на лабораторних заняттях;

II – контроль за виконанням завдань для самостійного опрацювання.

Поточний контроль здійснюється у формі: усне опитування; фронтальне опитування; індивідуальне опитування; письмові контрольні роботи; тестування.

Модульний контроль проводиться з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті інтегровану оцінку результатів навчання здобувача після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля.

Підсумковий/семестровий контроль проводиться у формі іспиту у терміни, передбачені графіком навчального процесу.

Семестровий екзаме́н – форма оцінки підсумкового засвоєння здобувачами теоретичного та практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни, що проводиться як контрольний захід. Завданням екзаме́ну є перевірка розуміння здобувачем програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо. В умовах реалізації компетентнісного підходу екзаме́н оцінює рівень засвоєння здобувачем компетентностей, що передбачені кваліфікаційними вимогами.

Курсовий проєкт – окремий заліковий кредит навчальної дисципліни, оцінюється як самостійний вид навчальної діяльності здобувача.

При встановленні критеріїв оцінки застосовуються заохочувальні та штрафні санкції. Заохочувальні санкції (бали) надаються за якісне і вчасне виконання завдання, участь у роботі наукових гуртків, виступи на конференціях тощо, що сприятиме підвищенню мотивації до вивчення дисципліни. Кількість заохочувальних балів встановлено в межах від 5 до 10 балів. Штрафні бали нараховуються за несвоєчасне виконання робіт та інші негативні дії з

неповажних причин. Кількість штрафних балів за пропуски однієї академічної години аудиторних занять становить 1 бал. У разі систематичного пропущення занять без поважної причини штрафні бали подвоюються за кожний наступний пропуск.

Зарахування студенту кредитів із навчальної дисципліни проводиться тільки за умов наявності у нього позитивних оцінок з усіх модулів (змістовних модулів).

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Проведення іспиту у 5-му семестрі

Поточне тестування та самостійна робота							Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2			100	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7		
*10	12	14	14	16	18	16		
**100×0,3				100×0,3			100×0,4	100

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

* - максимальна кількість балів по кожному з модулів, максимальна сума балів з екзамену складає 100.

** - кількість балів, що складаються у підсумкову

Проведення іспиту у 6-му семестрі

Поточне тестування та самостійна робота										Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 3					Змістовий модуль 4				100		
T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16			
20	20	20	20	20	25	25	25	25			
100×0,3					100×0,3				100×0,4	100	

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

* - максимальна кількість балів по кожному з модулів, максимальна сума балів з екзамену складає 100.

** - кількість балів, що складаються у підсумкову

Оцінювання курсового проекту (роботи)

Пояснювальна записка	Ілюстративна частина	Захист роботи	Сума
до 20	до 20	до 60	100

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
66-74	D	задовільно	
60-65	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Рецензування і захист розрахунково-графічних робіт

Виконана розрахунково-графічна робота у встановлений термін здається керівнику, який відмічає позитивні сторони та недоліки роботи, робиться висновок про можливість допуску роботи до захисту та дається попередня оцінка за бально-рейтинговою системою оцінювання. Якщо розрахунково-графічна робота отримує менше 60 балів, робота повертається студентові для доопрацювання. У рецензії на розрахунково-графічну роботу може не міститися остаточна оцінка. У ній може бути попередня оцінка у формі висновку: "Робота допускається до захисту" чи "Робота не допускається до захисту". Остаточна оцінка дається після захисту. Якщо робота не допущена до захисту, то вона повинна бути здобувачем перероблена відповідно до рецензії і знову представлена керівнику.

Робота не допускається до захисту, якщо вона не носить самостійного характеру; основні питання не розкриті, викладені схематично, фрагментарно; у тексті, розрахунках містяться помилки; текст написаний недбало.

Таким чином, підготовка до захисту розрахунково-графічної роботи включає усунення помилок і недоліків, вивчення додаткових джерел, зазначених у рецензії, осмислення написаного в роботі, готовність пояснити будь-які наведені в роботі положення.

До переробленої розрахунково-графічної роботи, зданої на повторну перевірку, обов'язково додається попередня рецензія. Всі доповнення і зміни до початкового варіанта розрахунково-графічної роботи додаються на аркушах паперу відповідного формату і розміщуються після додатків з відміткою параграфа, до якого вони належать.

Якщо керівник дає позитивний відгук, розрахунково-графічна робота допускається до захисту у строки, встановлені кафедрою. Напередодні захисту здобувач отримує свою розрахунково-графічну роботу, щоб ознайомитися з відгуком та своєчасно підготуватися до відповідей на зауваження, які у

ньому містяться.

Розрахунково-графічна робота оцінюється комісією, до складу якої входять викладачі кафедри (не менше двох осіб). Оцінка роботи здійснюється з використанням: Європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС) (за шкалою «А», «В», «С», «Д», «Е», «FX», «F»); національної системи («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»); системи ВНЗ (за 100-бальною шкалою).

У ході захисту розрахунково-графічної роботи здобувачу необхідно показати добре володіння матеріалом конкретної теми, уміння відповідати на питання, орієнтуватися у змісті роботи.

Порядок формування оцінки виконання лабораторно-практичної роботи

1. При виставленні рейтингової оцінки за результатами виконання здобувачами лабораторно-практичної роботи враховується, що: лабораторно-практична робота є окремим видом навчальної роботи; лабораторно-практична робота оцінюється за стобальною шкалою.

2. Рейтингова оцінка лабораторно-практичної роботи включає формальний та змістовий критерії:

– до формальних критеріїв належать: дотримання термінів здачі завершеної роботи, правильність оформлення, грамотність структурування роботи, наявність посилань, наявність ілюстративного матеріалу, використання сучасної літератури та ін. Оцінка за формальними критеріями становить 20 балів зі 100 можливих;

– до змістових критеріїв належать: актуальність теми, збалансованість розділів роботи, правильність формулювання цілей і завдань дослідження, відповідність змісту заявленій темі, ступінь самостійності, знання новітньої літератури тощо. Оцінка за змістовними критеріями становить 60 балів зі 100 можливих.

3. Окремо оцінюється захист роботи. Необхідно оцінити вміння здобувача подати матеріал, його ораторське мистецтво, володіння термінологією в усному мовленні, вміння переконувати, надавати відповіді на питання по темі роботи тощо. Оцінка за захист становить 20 балів. Всі оцінки вносяться в оцінювальний аркуш.

5. Якщо здобувач за лабораторно-практичною роботою набирає менше 60 балів, то робота не зараховується.

Лабораторно-практична робота здобувачу не повертається і зберігається на кафедрі управління земельними ресурсами та кадастру.

13. Методичне забезпечення

1. Вервейко А.П. Земельний кадастр: Оцінка землі: практикум / А.П. Вервейко, А.С. Попов, Л.М. Коваленко / Харк. нац. аграр. ун-т. – Харків: ХНАУ, 2009. – 63с.

2. Попов А.С. Земельний кадастр: Облік кількості та якості земель: практикум / Харк. нац. аграр. ун-т. – Харків: ХНАУ, 2013. – 160 с.

3. Земельний кадастр: Робочий зошит для виконання розрахунково-графічних завдань / А.П. Вервейко, Л.М. Коваленко, Л.В. Сухомлін, О.А. Аверіна, О.П. Гаража. – ХНАУ ім. В.В. Докучаєва, 2007. – 32 с.

4. *Земельний кадастр: Програмне забезпечення проведення земельно-кадастрових робіт: навч. посібник.* / А.П. Вервейко, А.С. Попов / Харк. нац. аграр. ун-т. – Х., 2008. – 100 с.

5. *Програмне забезпечення землевпорядних та земельно-кадастрових робіт: навч. посібник.* / В.В. Тимошевський, А.С. Попов / Харк. нац. аграр. ун-т. – Х., 2011. – 163 с.

6. Земельний кадастр: завдання до виконання лабораторно-практичних занять (Для підготовки фахівців за напрямом 6.080101 – «Геодезія, картографія та землеустрій») / А.П. Вервейко, Л.М. Коваленко, А.С. Попов, О.А. Домбровська, А.С. Юхно. – Харків: ХНАУ, 2012. – 18 с.

7. Попов А.С., Коваленко Л.М. Державний земельний кадастр: Оцінка земель сільськогосподарського призначення / А.С. Попов, Л.М. Коваленко. – ХНАУ, Харків, 2017. – 96 с.

14. Рекомендована література

Основна

1. *Земельний кадастр: Навч. посіб.* // А.Г. Мартин, О.В. Тихенко, Л.В. Паламарчук. – К.: Медінформ, 2015. – 550 с.

2. *Сучасні питання нормативної грошової оцінки земель: навчальний посібник* / А.П. Вервейко, Л.В. Сухомлін, О.П. Гаража. – Х.: Стиль издат, 2012. – 350 с.

3. *Управління земельними ресурсами: Кадастрова діяльність та інформаційні системи, Т. 3.: наук. вид.* / А.С. Попов, А.О. Луньов, С.Г. Могильний, Д.Ю. Гавриленко, А.А. Шоломицький. – Донецьк: УНИТЕХ, 2012. – 445 с.

4. *Управління земельними ресурсами: Законодавча база, Т. 1.: наук. вид.* / О.І. Мітрофанова, М.О. Пілічева, А.Я. Сохнич, О.О. Костишин, М.В. Смолярчук, А.П. Лізунова, А.С. Попов. – Донецьк: УНИТЕХ, 2012. – 406 с.

5. Попов А.С. Кадастрові та реєстраційні системи світу: монографія / Харк. нац. аграр. ун-т. – Х.: Вид-во ТОВ «Щедра садиба плюс», 2014. – 216 с.

Додаткова

1. *Земельний Кодекс України.* За станом на 01.07.2014 р. / Верховна Рада України. – [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2768-14/print1383045215121474>

2. *Про Державний земельний кадастр:* Закон України від 07.07.2011 р. №3613-VI // Відомості Верховної Ради України від 24.02.2012. – 2012. – № 8. – С.348, ст. 61.

3. *Порядок ведення Державного земельного кадастру:* Постанова Кабінету Міністрів України від 17.10.2012 р. № 1051 // Урядовий кур'єр від 27.11.2012 р. – № 218.

4. *Про затвердження форм адміністративної звітності з кількісного*

обліку земель (форми №№ 11-зем, 12-зем, 15-зем, 16-зем) та Інструкцій щодо їх заповнення: Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 30.12.2015 р. № 337 // Офіц. вісн. України. – 2016. – № 15. – С. 124, ст. 601.

5. *Положення Про Державну службу України з питань геодезії, картографії та кадастру*: Постанова Кабінету Міністрів України від 14.01.2015 р. № 15 // Уряд. кур'єр. – 2015. – № 14.

6. *Положення про Головне управління Держгеокадастру в області*: Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 03.02.2015 р. № 14 // Офіційний вісник України. – 2015 р., № 13. – С. 337, ст. 349, код акту 75760/2015.

7. *Положення про Управління (Відділ) Держгеокадастру у районі*: Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 03.02.2015 р. № 14 // Офіційний вісник України. – 2015 р., № 13. – С. 337, ст. 349, код акту 75760/2015.

8. *Методика бонитировки природных условий района*: Экономическая оценка земли / Г.С. Гречаненко, В.Н. Дьяченко, В.Д. Муха и др. // Вестник сельскохозяйственной науки. – 1990. – №7. – С. 14-19.

9. *Технические указания по проведению экономической земель (в условиях Украинской ССР)* / Госагропром УССР ВАСХНИЛ ОЮ, Укразепроект. – К., 1998. – 57с.

15. Інформаційні ресурси

1. <http://zakon4.rada.gov.ua> – інформаційно-пошукова система законодавчих і нормативних документів, розробка інформаційного центру Верховної Ради України

2. <http://www.kmu.gov.ua/> - інформаційно-пошукова система Кабінету Міністрів України.

3. <http://land.gov.ua/> – офіційний сайт Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру.

4. <http://www.dzk.gov.ua/> – офіційний сайт ДП «Центр Державного земельного кадастру».

5. <http://www.myland.org.ua> – земельно-правовий аналітичний ресурс «Моя земля», ІРЦ «Реформування земельних відносин в Україні».

6. <http://zsu.org.ua> – офіційний сайт Земельної спілки України.

7. <http://zem.ua> – земельний портал України.